



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 322/2013-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. Ď., T., zastúpeného advokátom Mgr. P. M., T., a mal. B. Ď., nar..., , N., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 30 P/174/2011 a jeho uznesením z 31. augusta 2012 a postupom bližšie neoznačených štátnych orgánov konajúcich vo veci starostlivosti o mal. B. Ď., a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť Ing. J. Ď. a mal. B. Ď. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. januára 2013 doručená sťažnosť Ing. J. Ď., T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. P. M., T., a mal. B. Ď., nar..., N. (ďalej aj „maloletý“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 30 P/174/2011 a jeho uznesením z 31. augusta 2012 a postupom bližšie neoznačených štátnych orgánov konajúcich vo veci starostlivosti o mal. B. Ď.

*Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na to, že 25. júna 2012 doručil ústavnému súdu sťažnosť vo veci rozhodovania štátnych orgánov o právach a záujmoch maloletého, avšak do času doručenia sťažnosti ústavnému súdu (22. januára 2013) sa o jeho predchádzajúcej sťažnosti z 25. júna 2012 nerozhodlo (ústavný súd rozhodol o sťažnosti z 25. júna 2012 uznesením č. k. III. ÚS 110/2013-17 z 12. marca 2013 tak, že ju odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí; sťažovateľom navrhované spojenie oboch sťažností doručených ústavnému súdu do jedného konania sa stalo bezpredmetné, pozn.).*

*Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že „Predmetom súčasnej ústavnej sťažnosti je to, že Okresný súd Trenčín a odvolací Krajský súd Trenčín, podľa môjho hlbokého presvedčenia, vedú nespravodlivý proces proti otcovi maloletého dieťaťa, ako proti sťažovateľovi v prvom rade, a rovnako tak vedú nespravodlivý proces proti maloletému dieťaťu, ako proti sťažovateľovi v druhom rade, ktorého práva a záujmy by mali tieto štátne orgány chrániť a presadzovať. Týmto konaním štátne orgány diskriminujú:*

- sťažovateľa v prvom rade na základe pohlavia,*
- sťažovateľa v druhom rade na základe veku.“*

Namietaný postup okresného súdu sťažovateľ popisuje takto:

*„ 1. Dňa 31.08.2012 vydal Okresný súd Trenčín uznesenie č.k. 30P/174/2011-233, ktorým ustanovil súdneho znalca z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí, ktorý má za úlohu vykonať znalecké vyšetrenie maloletého B. Ď. Okresný súd Trenčín v tomto uznesení uložil znalcovi povinnosť odborne vyšetriť rodičov a dieťa a odpovedať na okruhy otázok, ktoré sú v tomto uznesení uvedené (príloha č. 1).*

*2. Vo veci tohto uznesenia Okresného súdu Trenčín som podal námietku, ktorú som súdu doručil 28. 09. 2012 (príloha č. 2).*

*3. Okresný súd Trenčín vydal vo veci tohto uznesenia opravné uznesenie dňa 08. 10. 2012 (príloha č. 3),*

4. Matka vo veci tohto uznesenia doručila Okresnému súdu Trenčín odvolanie dňa 09. 10. 2012 (príloha č. 4).

5. Otec vo veci tohto uznesenia som 30. 10. 2012 doručil Okresnému súdu Trenčín Vyjadrenie otca k odvolaniu matky... (príloha č. 5),

6. Otec som Okresnému súdu Trenčín doručil 30. 10. 2012 žiadosť o písomné stanovisko súdu k námietke otca zo dňa 28. 09. 2012 (príloha č. 6).

7. Okresný súd Trenčín mi otcovi zaslal odpoveď k námietke otca zo dňa 28. 09. 2012 (príloha č. 7)

8. Otec som Okresnému súdu Trenčín doručil 22. 11. 2012 Stanovisko otca k odpovedi zo dňa 09. 11. 2012 (príloha č. 8)

9. Krajský súd Trenčín vydal uznesenie dňa 22. 11. 2012, ktoré bolo na Okresný súd Trenčín doručené 26. 11. 2012 a otcovi mi bolo doručené 27. 12. 2012 (príloha č. 9).

10. Námietka otca zo dňa 06. 01. 2013 (príloha č. 10).“

Sťažovateľ konštatuje, že „že rozhodnutie Okresného súdu Trenčín zo dňa 31. 08. 2012, č. k. 30P/174/2011-233, ktorým ustanovil súdneho znalca z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí, samo o sebe sa nemusí javiť protiústavným a vo svojej podstate by sa malo toto rozhodnutie štátneho orgánu javiť ako konanie štátneho orgánu v záujme dieťaťa - súd chce zistiť názor dieťaťa v súlade s medzinárodnými dohovormi - právo dieťaťa vždy vyjadriť názor vo veciach, ktoré sa ho týkajú tak, aby bolo názor dieťaťa počuť. Preto na prvý pohľad sa môže takéto rozhodnutie štátneho orgánu javiť ako ústavne súladné, ktoré v plnej miere v praxi realizuje výkon ochrany práv maloletého dieťaťa a rešpektuje práva dieťaťa.“, pritom tvrdí, že „pri podrobnom preštudovaní genézy zbabraného, zaujatého diskriminačného procesu, ktorý vedú štátne orgány proti otcovi a proti jeho maloletému dieťaťu sa však rozhodnutie Okresného súdu Trenčín zo dňa 31. 08. 2012, č. k. 30P/174/2011-233 nemusí javiť ako ústavne súladné a práve naopak, takéto rozhodnutie Okresného súdu Trenčín je diskriminačné, kde týmto rozhodnutím štátny orgán koná proti právam sťažovateľa v prvom rade a proti právam sťažovateľa v druhom rade.“.

Sťažovateľ poukazuje tiež na to, že „Predtým, než do života maloletého B. Ď. vstúpili štátne orgány so zámerom za každú cenu oslabiť pozíciu otca a v podstate otca segregovať

*od dieťaťa iba preto, že otec je iného pohlavia, než osoby, ktoré v štátnych orgánoch rozhodujú o osude maloletého B. Ď., som sa o dieťa staral, venoval som sa mu, bol som na dobrovoľnej rodičovskej dovolenke a dieťa bolo so mnou a s matkou non-stop 24 hodín skoro 2 roky. Zrazu, keď matka zistila, že som kvalitný rodič, na ktorého je dieťa silne citovo naviazané, sa matka rozhodla, že ma zo života dieťaťa odstráni za pomoci žien v štátnych orgánoch. Ženy v štátnych orgánoch potrebovali zámienku a falošné obvinenie otca z páchania domáceho násilia bolo pre ne vítaným dôvodom, prečo musel otec dieťaťa zmiznúť z hodiny na hodinu zo života - na základe rozhodnutia zaujatých štátnych zamestnankyň som sa zrazu stal údajným násilníkom, pred ktorým treba dieťa chrániť. To odštartovalo nekončiacu diskrimináciu otca dieťaťa na základe pohlavia, ktoré na otcovi páchali ženy v štátnych orgánoch. Rovnako tak tie isté ženy v štátnych orgánoch diskriminovali dieťa na základe veku tým, že žiadnu z týchto žien nezaujímal názor dieťaťa.*

*Ženy v štátnych orgánoch sa prvý krát začali zaujímať o názor dieťaťa až vtedy, keď si dieťa dostatočne od otca odvyklo, až sa citová väzba medzi otcom a dieťaťom, natolko oslabila, že bude isté, že dieťa bude uprednostňovať matku. To bol prvý pokus zistiť názor dieťaťa uznesením o súdnom znalcovi zo dňa 16. 04. 2010 č. k. 31 P/403/2009-84 (príloha č. 11).*

*V súčasnosti, kedy som dlhú dobu chránil záujem dieťaťa tým, že som sa s ním nestýkal práve preto, že diskriminačné rozhodnutia žien v štátnych orgánoch automaticky zamietali akékoľvek návrhy a argumenty zo strany otca a tieto rozhodnutia žien v štátnych orgánoch nútili maloleté dieťa do stresu, do plaču, do boja dieťaťa za svoje práva, kedy som sa už nedokázal bezmocne prizerať tomu, ako dieťa trpí a nechce sa k matke vracat' z nezmyselne krátkych stykov s otcom iba preto, že ženy v štátnych orgánoch poznajú iba jednu kategóriu kvalitných rodičov - rodičov rovnakého pohlavia, ako sú ony samé.*

*Musel som dieťa chrániť a preto som so synom prerušil styk. Urobil som to isté, čo robia tisíce otcov v rovnakej situácii. ...*

*Takýto postup štátnych orgánov je diskriminačný, pretože ak sú obidvaja rodičia pre dieťa rovnako dôležití a majú rovnaké práva a dieťa má k nim obidvom vytvorenú citovú väzbu, tak tým, že súd vo veci styku matky s dieťaťom nepotreboval na rozhodnutie znalecký posudok, avšak na rozhodnutie vo veci styku otca s dieťaťom súd potrebuje znalecký*

*posudok, tak tým štátne orgány diskriminujú otca na základe pohlavia a dieťa diskriminujú na základe veku. ...*

*Názor dieťaťa je prvoradý, avšak vo veci maloletého B. štátne orgány najprv zámerne dieťa a otca od seba oddelili, aby si dieťa od otca odvyklo a potom štátne orgány podmieňujú styk otca zistením názoru dieťaťa, či dieťa chce s otcom byť, či sa má dieťa s otcom stretávať za prítomnosti matky, alebo za prítomnosti kolíznej opatrovníčky...*

*Dieťa má právo, aby dostalo šancu. Za celé obdobie, čo rozhodujú ženy v štátnych orgánoch o jeho osude, ani raz maloletý B. Ď. nedostal šancu na to, aby mohol byť slobodným človekom, ktorého objektívny názor je rešpektovaný. “.*

*Sťažovateľ spolu so sťažnosťou doručil ústavnému súdu 22. januára 2013 „návrh na predbežné opatrenie“, obsahom ktorého je návrh na pozastavenie účinnosti uznesenia okresného súdu č. k. 30 P/174/2011-233 z 31. augusta 2012 na „nevyhnutnú dobu až do chvíle, kedy rozhodne Ústavný súd Slovenskej republiky o všetkých ústavných sťažnostiach, ktoré podal otec maloletého B. Ď. na Ústavný súd slovenskej republiky vo veci maloletého B. Ď. a súčasne než povinný súd Trenčín zaujme stanovisko vo veci námietok otca, ktoré otec maloletého súdu doručil v súvislosti s uznesením, ktoré je predmetom ústavnej sťažnosti otca maloletého zo dňa 06. 01. 2013“.*

Predmetom označeného uznesenia okresného súdu bolo ustanovenie súdneho znalca z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí, ktorý mal za úlohu vykonať znalecké vyšetrenie maloletého. Na tento účel okresný súd v tomto uznesení uložil znalcovi povinnosť vyšetriť rodičov a maloletého a odpovedať na okruhy otázok, ktoré v ňom uviedol.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

*„Štátne orgány porušili právo otca ako sťažovateľa v prvom rade a právo maloletého dieťaťa, ako sťažovateľa v druhom rade, tým, že*

*1. sa účinne nezaoberali námietkou otca, čím porušili - právo otca a dieťaťa na spravodlivý proces, porušili zákon o rovnakom zaobchádzaní č. 365/2004 Z. z.*

*(antidiskriminačný zákon § 2 ods. (1), § 2a ods. (1,2, 3)), porušili judikát Ústavného súdu SR IV. ÚS 163/08,*

*2. stanovili rodovo diskriminačné okruhy tém, na ktoré má znalec poskytnúť súdu informácie a ak chcel súd zamerať fokus na otca, tak súd nezdôvodnil toto rozhodnutie - tým štátne orgány porušili práva maloletého dieťaťa a jeho otca, konkrétne zákon o rovnakom zaobchádzaní č. 365/2004 Z. z. (antidiskriminačný zákon § 2 ods. (1), § 2a ods. (1, 2, 3)), judikát US SR I. ÚS 59/00, judikát ÚS SR III. ÚS 153/07, judikát ÚS SR III. ÚS 281/07, judikát ÚS SR IV. ÚS 481/2011, judikát Najvyššieho súdu SR 4 So 18/2009,*

*3. diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť je ústavne neudržateľná - čím súd porušil práva maloletého dieťaťa a jeho otca, konkrétne judikát Ústavného súdu SR IV. ÚS 481/2011*

*4. poslali otcovi rozhodnutie s mesačným oneskorením - tým porušili právo otca a dieťaťa na spravodlivý proces a diskriminovali otca na základe pohlavia a dieťa na základe veku (antidiskriminačný zákon § 2 ods. (1), § 2a ods. (1,2,3)).“*

## II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Uvedené osobitne platí v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, advokátom.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 586/2003 Z. z.“) advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Povinnosti advokáta vyplývajúce zo zákona č. 586/2003 Z. z. vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je advokát povinný vykonávať tak, aby boli

objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, III. ÚS 236/07, III. ÚS 334/09).

Preskúmaním obsahu sťažnosti ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti označil za porušiteľa svojich práv a práv maloletého okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 30 P 174/2011 a ďalšie štátne orgány konajúce vo veci starostlivosti o maloletého (čo však nepremietol do petitu svojej sťažnosti), ktorých postupom malo dôjsť k namietanému porušeniu práva sťažovateľa a práva maloletého na spravodlivý proces, a to tým, že porušili zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov, ako aj označené judikáty ústavného súdu.

Takto formulovaný petit sťažnosti ústavný súd považuje za neurčitý, nekonkrétny a nezrozumiteľný, nekorešpondujúci s požiadavkou všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania pred ústavným súdom podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a to v takom rozsahu, že neumožňuje jednoznačne určiť predmet konania ani to, čoho sa sťažovateľ domáha. Ani pomerne rozsiahle odôvodnenie sťažnosti túto nejasnosť neodstraňuje.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť je koncipovaná mimo ústavou a zákonom o ústavnom súde ustanovených náležitostí sťažnosti a podmienok a pravidiel konania pred ústavným súdom.

Ústavný súd zdôrazňuje, že právny inštitút predbežného prerokovania návrhu (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) a s ním spojené náležitosti, ktoré musí každý návrh obsahovať, nie je samoučelný, pretože týmto postupom sa skúmajú podmienky konania a bez ich splnenia nie je ústavný súd oprávnený vo veci konať.

Nedostatok, resp. nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí návrhu účastníka konania je v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu dôvodom odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (podobne napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 210/09, III. ÚS 32/2011).

Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa a maloletého podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších požiadavkách vrátane návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Ústavný súd nad rámec svojho rozhodnutia poukazuje na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy môže vzhľadom na princíp subsidiárnej právomoci ústavného súdu zásadne smerovať iba proti právoplatnému rozhodnutiu orgánu verejnej moci, ktorý vo veci rozhodol po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov, resp. iných právnych prostriedkov, ktoré mal sťažovateľ k dispozícii v poslednom stupni. K prípadnej náprave namietaného zásahu do základných práv zaručených ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou nemôže dôjsť tak, že by z konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a z prieskumu ústavným súdom bolo vynechané rozhodnutie o poslednom procesnom prostriedku, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

Princíp subsidiarity zahŕňa okrem iného aj zásadu minimalizácie zásahov ústavného súdu do právoplatných rozhodnutí iných orgánov verejnej moci, ktorým sa vo svojej rozhodovacej činnosti dôsledne riadi (napr. IV. ÚS 303/04, I. ÚS 55/2011, IV. ÚS 567/2012).

V súvislosti s tým, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, tak svojho, ako aj jeho maloletého syna, ústavný súd poukazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru, v zmysle ktorej základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako

celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08).

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2013